

OPINA națională

Revistă săptămânală de informație, opinie și idei de larg interes național
editată de „FUNDATIA ROMÂNIA DE MÂINE”

Universitatea și mediul social-politic

Prof.univ.dr. Aurelian BONDREA

Abordând, în articolul anterior, conceptul de autonomie universitară în raport cu funcțiile publice pe care le îndeplinește, peste tot în lume, Alma Mater, subliniam că o asemenea instituție de învățământ, știință și cultură se află în interacțiune cu toate sferelor vieții sociale. Altfel spus, economia, conducerea societății, educația și cultura națională, comportamentul civic, pe scurt, valorile materiale și spirituale, în cele din urmă, performanțele și calitatea în toate aceste domenii sunt strâns legate de evoluția și perfecționarea învățământului superior.

În principiu, fiecare promoție de absolvenți ai universităților intră în viața socială sau pe piața muncii, formal, pe baza unei diplome dar, în realitate, în virtutea acumulării unor cunoștințe superioare și unei înzestrări educative ce recomandă aproape automat și acreditează în fața societății profesii apte a-i asigura înaintarea continuu pe scară progresului social-economic. Cu alte cuvinte, slujind nu numai societatea prezentă, ci având mereu obiective de perspectivă, modernizându-și din mers programele și cultivând mereu valorile durabile, universitatea atrage ca un magnet tineretul dormic să învețe, să-și asigure un loc și un rol în societate.

Totodată, învățământul superior interesează, în mod direct, societatea, factorii politici ai acestea, în primul rând guvernele, cărora nu le este și nu trebuie să le fie indiferent în ce fel se construiește viitorul, ce nivel de pregătire profesională și ce orizont cultural vor caracteriza generațiile de mâine. De aici și preocupările guvernamentale din aproape toate țările, tot mai evidente în ultimul deceniu, pentru modernizarea universităților și adaptarea lor la exigențele viitorului. De altfel, unele organisme europene, cum ar fi UNESCO, au inițiat o succesiune de dezbateri pe această temă, publicând studii și rapoarte de larg interes, consacrante rolului învățământului superior în societate, valorii educației superioare ca tezaur pentru viitor⁹.

In ceea ce privește jara noastră, Legea învățământului din 1995, recunoscând funcția majoră a acestuia,

îl declară, după cum se știe, drept prioritate națională. În sensul și în spiritul legii este sau ar trebui să fie de la sine înțeles că această „jerarhizare” privește și învățământul universitar, legea dând expresie interesului societății față de sistemul educațional. Din păcate, sub raportul susținerii materiale prin buget a școlii, o asemenea poziție este încă departe de a fi realizată, alocațiile financiare fiind, după cum se știe, nesatisfăcătoare, în principal din cauza insuficienței resurselor, fapt ce afectează negativ și mersul reformei. Școlarizarea, caracterul de prioritate națională trebuie private, după opinia noastră, mai larg, asigurându-se, la toate nivelele, de la școala primară până la universitate, chiar în condițiile materiale precare, împlinirea programului complex și dificil de reformă, creșterea performanței socio-umane a învățământului, corespunzător finalităților sale.

(Continuare în pag.6)

Alegerea profesiei- DESTIN, HAZARD sau OPTIUNE?

Relevanța unui sondaj de opinie în rândurile studenților din anul I al Facultății de Sociologie-Psihologie

Preparator Claudia BIRIŞ
Conf.univ.dr. Carmen FURTUNĂ
Preparator Gabriela PÂRVU

„Educația trebuie să aibă ca scop nu numai formarea tinerilor pentru exercitarea unei meserii determinate, dar în special de a-i face capabili să se adapteze unor sarcini diferite și să se perfecționeze fără încetare...; ea trebuie să întâdă astfel la optimizarea mobilității și la ușurarea reprofilării profesionale”

(Edgar FAURE)

„Numai o alegere bine gândită a profesiunii – spunea un gânditor – va permite omului să ocupe în societate acea poziție care îi dă cea mai bună posibilitate să se ridice pe sine și societatea”. Nimic mai adevarat. Pornind de la ideea că „a orienta înseamnă a educa”, a orienta un individ înseamnă – după cum preciza reputatul specialist J. Drévilleon – a elimina din drumul său obstacolele susceptibile de a devia cursa către realizarea propriei vocații. Referindu-se la adolescenți, același specialist înseamnă să atragă atenția că, la această vîrstă, nu este posibil să se prevadă și să se realizeze o temeinică orientare fără concursul adolescentului însuși. Fără îndoială, și acesta este un mare adevar, „autodefinitie” fiind recunoscută ca o metodă eficientă de cunoaștere a tinerilor, a modului lor de a gândi, a motivațiilor, aspirațiilor, expectanțelor lor. Cu alte cuvinte, orientarea trebuie să devină tot mai mult autoorientare (prin autocunoaștere, autoinformare, autoeducație), „a fi autorul propriei orientări” devenind, din ce în ce mai mult, deviza orientării profesionale moderne.

(Continuare în pag.3)

MAREA UNIRE DE LA 1 DECEMBRIE 1918

Unirea românilor

sintetizează un proces istoric de aproape două milenii

- Convorbire cu prof. univ. dr. Ioan SCURTU-

Așa se face, cred, că răpaturile teritoriale, cuceririle străine, împărăurile artificiale ale teritoriilor românești ne-au unit în loc să ne despărță.

Ceea ce nu înseamnă că toate aceste tragedii își afilă altă motivare decât cea strict istorică, de fapt obiectiv constatăt.

Evidență că nu. Nimeni nu poate susține așa ceva. Dar rămâne un teren al reflecției adânci faptul că loviturile primitive de-a lungul istoriei ne-au mobilizat nu atât fizic, cât spiritual, prefigurând și pregătindu-

ne pentru următoarele reușite de referință. Nu vreau să spun prin acestea că toate înfrângerile noastre sunt, de fapt, până la urmă niște izbânzi, dar că îndeosebi ele ne-au întărit un anume sentiment al sortii, al duratei, al comuniunii până dincolo de moarte și, deci, al credinței înrenaștere, în reînvierire, astă da, am curajul să-o afirm. Unde greșeș, stimate domnule profesor?

Cred că aveți dreptate. Încă de la începuturi, după retragerea aureliană din anii 271-274 d. Ch., peste jumătate noastre au trecut, în

valuri, popoarele migratoare și această comunitate de soartă, în fața unor presiuni puternice, i-a cimentat psihic, spiritual pe români. Am înțeles cu toții că aveam același destin și „ne-am adăpostit la olață” – cum ar zice cronicarul. Sentimentul destinului comun izvoră din nevoie de rezistență la presiunea migratorilor și, totodată, din faptul că lingvistic, spiritual (românii s-au născut creștini) reprezentau altceva decât cei abătuți asupra noastră. Ne-am plămădit, deci, ca un popor unitar, iar limba română n-a cunoscut granițele politice ulterioare.

Mihai IORDĂNESCU

(Continuare în pag.5)

Diplomația integrării României

Prof.univ.dr. Ștefan LACHE

pag.4

Puncte de vedere

TRANZIȚIA
merge
pe
contrasens

Prof.univ. dr.
Ioan IVANCIU-VĂLEANU

Pag.8

180 DE ANI DE LA PRIMELE CURSURI DE INGINERIE

Într-o zi din octombrie a.c., Universitatea POLITEHNICA din București a sărbătorit, Aici și în universitate 180 de ani de la primele cursuri de Inginerie în București. Si pentru că se sărbătorește în prezent aniversarea a 80 de ani de la Marele Unire din 1918, să ne remitem să contribuim esențială a inginerului, a specialității noastre în general la împărtirea și apărarea celor din domeniul nostru. Astăzi, azi, astăzi, o succesiune simbolnică, adică grădinițe, licee, școli și licee, primele cursuri de Inginerie, organizate sprengajat paralel, acum 180 de ani, la București și Iași, prefigurând, în expresii specifice, mărturie de cugă și de faptă în acum 8 decenii.

La conferința de presă, desfășurată, cu acest prilej, în sala mare a Senatului, sub conducerea rectorului Universității POLITEHNICA din București, prof.univ.dr. Gheorghe Zgură, ne-am reamintit cu emotie de faptul că acum 180 de ani, Gheorghe Lazăr, cunoscător învățământului ingineresc în limba română din București, a debutat în nobila lui acțiune prin înființarea unei nemicrodeni. Boierul Constantin Bălăceanu, unul dintre susținătorii vizionelor „claselor de inginerie și hotărnicie”, și a avut curajul să se încrozească în discul transilvănean, până când acesta, cu mijloace proprii, nu i-a măsurat suprafața unei grădini, calculată anterior de un inginer german. Abia după ce a obținut acest rezultat ca și inginerul german, Gheorghe Lazăr a fost susținut de Bălăceanu care, împreună cu mitropolitul Nectarie, Grigore, Iordache Golescu și Alexandru Mavrocordat, obținând aprobarile lui Vodă Caragea pe anotanaria din 6 martie 1818, înălțată cu un hrisov din 24 martie 1818, prin care în naștere prima școală superioră în limba română din Tara Românească, Școala de la S. Sava.

Am recurs la această evocare, a unui fapt de acum 180 de ani, pentru a evidenția pregnant destinația de luptă al scolii românești de inginerie, a cărei elocventă expresie actuală se regăsește în Universitatea POLITEHNICA din București, principalul izvor al inteligenței tehnice din țara noastră. Aici au fost profesori personaliști de frunte ca Gogu Constantinescu, Ehei Carafoli, Costin D.Nemțescu și mulți alții, binecunoscuți în comunitatea științifică internațională. În decursul timpului, aici au fost formăzi peste 100 milii de ingineri, iar astăzi, la Universitatea POLITEHNICA din București învață 20.310 studenți, între care unii sunt din alte țări. An de an a crescut numărul studenților, ca și calitatea pregătirii acestora. În anul universitar trecut, de pildă, echipa studenților Facultății de Automatizare și Sisteme Informaționale și Calculatoare, din nouă universități lumii, în finala unui concurs de calculatoare, desfășurat în SUA, ar în acest an a fost din nou admisă la o acmenă finală.

De altfel, raporturile de colaborare internațională sporesc an de an. În prezent, UPB are acorduri legături cu 38 de universități și instituții politehnice din Belgia, Canada, Chile, Egipt, Elveția, Franța, Germania, Grecia, Italia, Republica Moldova, Marea Britanie, USA, Ungaria, Venezuela. Programele internaționale în domeniul învățământului și al cercetării științifice, cu implicarea profesorilor și studenților români în schimburi utile, au condus implicit la înregistrarea laboratoarelor POLITEHNICII bucureșteni cu echipamente și tehnici moderne, la sporirea flexibilității procesului universitar de pregătire. Prin intermediul programelor internaționale LEONARDO și SOCRATES, un student de la UPB poate parcurge în străinătate 1-2 semestri, recunoscute apoi în ţară. UPB se integrează astfel cu succes în procesul mondializării învățământului superior tehnic, fără să neglijeze exigențele specifice economiei românești. De fapt, aici, ca și în alte privințe, modernizarea domeniilor economice românești se obține tocmai prin pregătirea specialiștilor cu această capacitate, astăzi cu vocația performanței, de veritabilă catalizator ai potențialului românesc de creație.

Din această perspectivă, orientarea pluri și interdisciplinară a procesului de învățământ beneficiază de o strategie astfel elaborată și aplicată încât să susțină un larg proces de eficientizare economică-societală. A sporit astfel rolul stiințelor economice în formarea viitorilor ingineri, ca specialiști tehnici dublați de condiția de manageri, de cunoștință a legilor economiei de piață. În prezent, toți studenții UPB parcurg 2-3 discipline manageriale plus, la alegere, alte discipline cu acest profil. În cadrul facultăților funcționează, totodată, o secție de Inginerie Economică, iar în cadrul Departamentului de Științe Ingineresci, care funcționează ca facultate de sine stătătoare, cu cursurile desfășurate în limbi franceză, engleză și germană, filiera germană este axată pe economie. Aici a fost preluat sistemul Universității din Darmstadt (Germania), unde ingineria economică este la mare cinstă. Studenții cu acest profil cercetează un produs de la idee până la vânzare la lui pe piață, recomandând și aplicând perfecționările tehnice în raport cu exigențele pieței.

Să reținem acum și căteva date din Programul manifestării „180 de ani de la primele cursuri de inginerie în București”. Pe parcursul celor 5 zile (27-31 octombrie), gazele împreună cu oaspeți români de la alte universități și cu cei străini au avut în program seminarii, simpozioane, ateliere de lucru, vizitarea unor laboratoare, participarea la conferința titlului de Doctor Honoris Causa unor ilustri specialisti din Grecia, Anglia, Coreea, inaugurarea expoziției aniversare, concertul simfonic susținut de Orchestra Inginerilor, vizita la Casa Parlamentului, la Muzeul Național Cotroceni și la Muzeul Satului, sedința festivă a Senatului UPB, recepții.

La 180 de ani de la primele cursuri de inginerie în București, UPB se înfățișează ca un punct de referință pe harta universitară a Europei.

Mihai IORDĂNESCU

ROMÂNIA SOCIETATE A ÎNVĂȚĂRII DAR, ÎN CE MĂSURĂ?

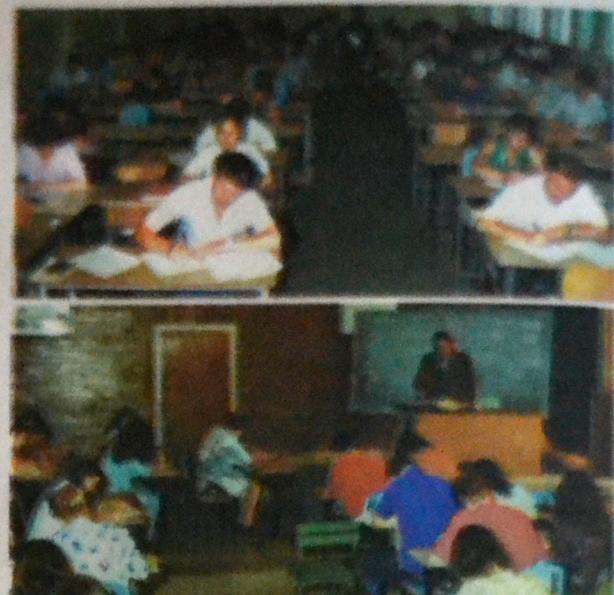
Ministerul Educației Naționale și Centrul European UNESCO pentru Învățământul Superior au editat recent lucrarea „Învățământul superior în societate a învățării”. Elăcând o sumă numărături a schimbărilor survenite în acoperiți an în învățământul românesc – de la creșterea numărături instituțiilor publice (58) și particulare (44), până la modificările din legislație – autori încercă să afle răspunsul la către întrebări: De ce schimbările au fost predominant structurale și nu au avut impact major consistent, coerent și substanțial în interiorul instituțiilor? Care au fost efectele schimbărilor deja produse asupra calității și competențelor absolvenților? La ce măsură schimbările au fost reparațorii (în raport cu trecutul) și că de anticipativ s-au dovedit (față de viitorii proiecte)?

Potrivit de la truismul conform căruia „astăzi cunoașterea este cea mai importantă marfă, iar universitatea o instanță a cunoașterii”, autori își propun să evidențieze nu atât imponența, ci magnitudinea.

Operația, la propria ei biserică universitară – într-o măsură care ne amintește de zugrăvorul impact pe care

economic. Dar, subliniază autori, „efectele ei asupra performanțelor universitare sunt clar negative”.

Zăboind în registrul grav al neajunsurilor și ai implicațiilor lor, colectivul de autori, coordonat de prof.univ.Lazăr Vlăscău de la CEPES UNESCO, subliniază un alt adevară îndeobște cunoscut dar, cel puțin până acum, ignorat. Cu sau fără bună stință. Este vorba despre faptul că o națiune este competitivă nu numai prin economia de care

dimpune că, mai ales, prin oferirea de educație, prin motivatație, pentru învățare continuă a proprietății cetățenii. Numărul de oferte de instruire trebuie pus într-o relație de complementaritate cu atributele competitivității în călătore.

Acest demers impune însă unele corecții fundamentale. Pentru că la noi, cererea pentru educație este centrală pe obținerea de diplome, de certificate sau chiar atestate, fără a verifica realele competențe, valori și abilități, rezultă riscul de a avea o inflație de diplome și o penuria de competențe.

La polul opus se înregistrează o situație paradoxală cu profunde implicații sociale: numărul celor înalt calificați și competitivi și care emigrează spre alte țări cu o economie dezvoltată, sau care clivează spre alte domenii bine retribuite, dar care nu le cultivă cunoștințele, este în continuu creștere. Pe bună dreptate, autori subliniază două consecințe care derivă din această situație: România exportă gratis calificați superiori în țări dezvoltate și nu asigură (în propria țară n.n.) garanții minime de realizare a celor înalte performanțe. Este situația dramatică a unei țări care nu și valorifică talentele de care dispune și pe care le formează.

Poate că autori nu și-au propus să analizeze și cauzele sociale care generă această exod și creierelor. Existența unui pertinent studiu socio-economic, unei atenții analize a mentalităților celor care au deținut și dețin puterea în raport cu situația învățământului (și nu numai - n.n.) ar fi fost relevant pentru a afla răspunsul la întrebări pe căd de simple, pe atât de grave prin realitatea cotidiene: Pentru ce și în ce urmării absolvenți cu studii superioare? Ce posibilități de afirmare le oferă societatea? În fond, către ce tip de societate ne îndreptăm?

Incontestabil această „Carte albă a învățământului superior” (am numit lucrarea pe care o prezintă), care se îmbină ferict cu o altă apărută tot în acest an – este vorba de „Desvoltarea educației permanente în România”, realizată de M.E.N. și Consiliul Național de Finanțare a Învățământului Superior – insistă asupra neîmplinirilor existente în sistemul universitarului, dar și asupra a ceea ce trebuie făcut pentru ca acest palier academic să se producă schimbare multă așteptată. Într-primele modificări ce trebuie implementate sunt cele curriculare. Este nevoie, între altele, să se schimbe oferta de instruire și învățare din universitate în sensul punerii accentului pe formarea de abilități de învățare și a competențelor profesionale, transformând cererea de diplome în una de dobândire de abilități de învățare și competențe

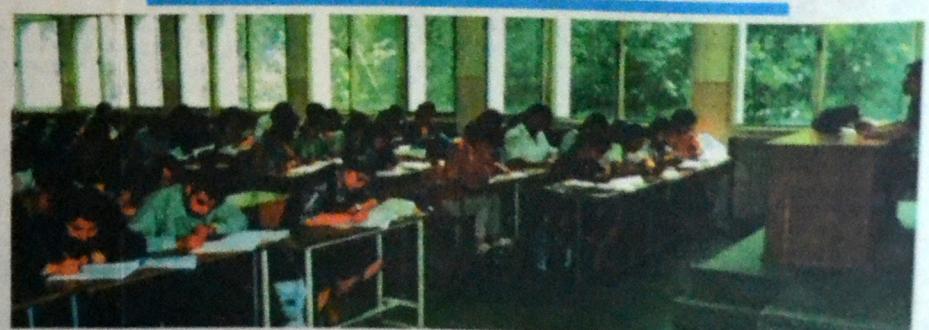
profesionale. Evidentând faptul că la noi un tânăr din zilele actuale își acordă la studii universitare la vîrstă cea mai propice pentru acesta (chiar în condiții de care în ultimi opt ani numărul studenților este de peste două ori mai mare ca în 1989), iar în țările occidentale proporția este de 3-6 din 10, necesară este elaborarea unei noi politici în învățământul superior public și particular, dar și prin stimularea cererii pentru învățământ superior a celor care au depășit vîrstă specifică studiilor de acest nivel, dar care dispun de capacitate și calificări corespunzătoare studiilor universitare, oferindu-se forme neconvenționale de instruire și/sau reconversie profesională.

Pentru crearea unei noi elite cu un nou etos al abordărilor și al creației, este nevoie ca învățământul superior să devină unul din principali factori ai transformării și dezvoltării sociale, lată căteva repere evidențiate de autori: o creștere cantitativă constantă a proporției școlarizării în învățământul superior, cu frecvență, astfel încât în intervalul 2000-2003 să reprezinte cel puțin o treime din ansamblul populației de tineri în vîrstă de 18/19 - 24/25 ani, creștere de circa două ori a fluviilor studenților actuale; diversificarea oportunităților de studii oferite de universități prin: eliminarea graduală a examenului de admitere în universități, concomitent cu instituirea unui bacalaureat exigent; accentuarea caracterului profesional/vocational al învățământului de secură durată și centrarea lui pe ocupație, reducerea duratei învățământului superior și postuniversitar, în special a studiilor aprofondate (masterat), a cursurilor și școlilor academice postuniversitare și a doctoratului pentru formarea celor capabili de performanțe creative înalte; stimularea dezvoltării învățământului superior particular la nivelul colegiului și al studiilor universitare pentru a ajunge să absorbe cel puțin 30 % din totalul numărului de studenți, concomitent cu integrarea instituțiilor de învățământ superior (inclusiv prin acordarea dreptului de a participa la competiții pentru fonduri publice de instruire).

Spatii largi sunt acordate în lucrarea pe care o prezintă relației studenți-cadre didactice, modificările curriculului universitar, cercetări științifice universitare, elemente definite pentru ca învățământul superior să poată juca rolul fundamental în afirmarea noastră ca cunoașteri și învățări.

Asupra acestor aspecte vom reveni pe larg într-unul din numerele viitoare ale revistei noastre.

Aurel GHIMPU

ALEGEREA PROFESIEI: DESTIN, HAZARD SAU OPTIUNE?

(Continuare din pag. 1)

În această perspectivă, ne am propus realizarea unui sondaj de opinie în rândul studenților din anul I al Facultății de Sociologie-Psihologie din cadrul Universității „Spiru Haret”.

Studenți, ale căror rezultate sunt prezentate în cele ce urmăzează, a fost întrebat, la începutul curselor anului a.c., pe un eșantion de 292 de studenți, ceea ce reprezintă o proporție de aproximativ 2,7 din totalul candidaților admitiți la Facultatea de Sociologie-Psihologie, în anul universitar 1998-1999.

Chiomsonul care a fost aplicat studenților din anul I de la Facultatea de Sociologie-Psihologie exprimă, pe lângă întrebările standard referitoare la sexul, vîrstă și ocupația respondenților, alte câteva întrebări privind teme de interes, astăzi pentru psihologii și sociologii care își desfășoară activitatea în această universitate, cât și pentru cei din alte instituții, pentru conducerea universității și, nu în ultimul rând, pentru studenții încăci care au participat la această cercetare, viitorii specialiști în domeniile socio-umane.

Răspunsurile primite la întrebările de genul: „Ce știi despre Universitatea „Spiru Haret”?”, „De ce ai sustinut examen la Facultatea de Sociologie-Psihologie?” și „Care sunt aşteptările dumnei la această facultate?” - s-au dovedit a fi extremitate de varietate și argumentare, demonstrând, printre multe altele, gradul ridicat de maturitate al subiecților, preocuparea pentru cunoaștere și autocunoaștere și, nu în ultimul rând, aceste opinii s-au remarcat și prin seriozitatea cu care „bobocii” au abordat studiul de față.

Rezultatele cercetării au relevat faptul că din totalul subiecților, mai sus amintit, s-a observat că o proporție de aproximativ 79% (229 de studenți) o reprezintă populația de sex feminin.

În ceea ce privește distribuția pe vîrste, rezultatele sunt îmbucurătoare, deoarece evidențiază interesul pe care persoanele de diferite vîrste cuprinsă între 18 și 35 de ani îl manifestă față de domeniile psihosociologice. De asemenea, trebuie subliniat faptul că ponderea cea mai mare - 83% din totalul subiecților - o dețin persoanele foarte tinere (18-21 ani).

Date interesante s-au obținut și referitor la locul de proveniență al subiecților. Astfel, s-a observat că studenții care provin din diverse județe ale țării constituie un procent de 57,5%, spre deosebire de cei care locuiesc în București și care reprezintă 42,5% din totalul celor investigați.

O pondere semnificativă o dețin următoarele județe:

Buzău (7,87%); Olt (4,79%); Prahova (4,45%); Teleorman și Argeș (3,36%).

Mentionăm că numărul total al județelor din care provin studenții anului I din totalul investigației este de 31, acestea fiind următoarele: Alba, Argeș, Bacău, Botoșani, Bihor, Bistrița-Năsăud, Brăila, Brașov, Buzău, Călărași, Constanța, Galați, Giurgiu, Harghita, Hunedoara, Ialomița, Jassy, Ilfov, Maramureș, Mehedinți, Mureș, Neamț, Olt, Prahova, Sălaj, Suceava, Teleorman, Tulea, Vaslui, Vrancea, Vrancea.

După cum bine se poate remarcă din enumerarea anterioară, studenții anului I, care au facut obiectul analizei noastre, de la Facultatea de Sociologie-Psihologie provin din toate zonele țării, acest lucru demontrând că Universitatea „Spiru Haret” este cunoscută și apreciată în toată țara.

O altă întrebare ale cărei răspunsuri au izgăsit interes este cea referitoare la **ocuparea părinților** celor chestionați. Se poate sesiza cu ușurință din datele oferite în tabelul următor, măsura varietății a ocupărilor, pe o parte a tuturor, pe de altă parte a numărului studenților chestionați; cu menținerea că ponderea cea mai mare o dețin muncitorii (37,82% pentru tata și 36,25% pentru mama). (Tabelul 1)

Observație: Categorie „Altele”

cuprinde următoarele ocupări:

Tata: priet, redactor, designer, pictor, acordor pian, dirigor, scafandru, merceolog, instrucțor, sociolog.

Mama: merceolog, operator, profesor, referent, psiholog, translațor, redactor, pictor.

Observație: doi dintre studenți investigați au unul dintre părinții psiholog și respectiv sociolog.

Referitor la același item (cumpărația pierzelor studenților) preocuparea noastră a fost nu numai aceea de a cunoaște categoriile ocupaționale, ci și de a semnală existența unor cauză-problemă în care părinți sună fie decedați, fie pensionari, fie someri. (Tabelul 2)

Intenția noastră de a semnală aceste cazuri-problemă sau situații dificile a venit din dorința de a demonstra tuturor că și în cauză studenților cu situații familiale dificile au primit trebuințele de autoanalizare, de cunoaștere și formare profesională, deși satisfacerea lor atrage după sine un efort finanțar deosebit din partea lor și a familiilor lor, într-un context socio-economic care ne este bine cunoscut. De asemenea, sublinieră acestor situații problematice, în care copiii și părinții depun eforturi uriașe, fac sacrificii

prin nevoie că din totalul celor chestionați 83% nu vădă cuprins între 18 și 21 de ani.

Aspectele cele mai interesante au fost relevante de răspunsurile obținute la acele întrebări care au avut drept scop surprinderea acelor interese, aspirații, motive care i-au determinat pe subiecții să opteze pentru Facultatea de Sociologie-Psihologie din cadrul Universității „Spiru Haret”. Ca atare, subiecții au fost rugați să răspundă la întrebarea: „Ce știi despre Universitatea „Spiru Haret”?

Înălț mai jos cătreva dintre răspunsurile lor: „Universitatea „Spiru Haret” este o universitate de prestigiu, având o organizare bună și este recunoscută prin corectitudinea sa” (studentă, 26 ani, jud. Olt).

„Universitățea are un număr mare de facultăți și colegii, printre care și cea de sociologie-psihologie, autorizată, cu profesori și studenți bine pregătiți” (student, 19 ani, jud. Maramureș);

„Universitatea face parte din Fundația non-profit „România de Mâine”” (studentă, 24 ani, București);

„Universitatea „Spiru Haret” funcționează de 8 ani și are relații cu facultăți din Occident” (student, 19 ani, jud. Bihor);

„Este o universitate cu taxe moderate

prestigiul de care se bucură cadrele didactice care predau în această universitate. Sună frecvent amintire atribuite profesorilor noștri precum: competență, interește, seriozitate, exigență etc. Dacă ar fi să adăugăm și taxele rezonabile, după cum singuri se exprimă subiecții, pe care această universitate le percepă, credem că sună putera sutura într-o singură frază imaginea pe care o au foștili candidați,

„În prezent studenți, despre Universitatea „Spiru Haret”, o universitate cu taxe moderate în care se desfășoară cursuri de calitate (uni subiecți o consideră drept cea mai importantă universitate din țară).

Toate aceste caracterizări pe care studenții noștri din anul I al Facultății de Sociologie-Psihologie le fac Universității „Spiru Haret” nu pot fi decât îmbucurătoare pentru profesori de aici și pentru conducerea acestei universități. Aceste caracterizări pozitive exprimă foarte clar imaginea bună pe care și-a creat-o - prin căte eforturi! - universitatea noastră, dar și, ceea ce ne interesează în cazul de față, corelația care există între prestigiu recunoscut al Universității „Spiru Haret” și hotărârea studenților investigați de a fi studenți ai acestei universități.

După cum am menționat încă de la

pehologiști, îmi place să cunoasc numești, să-i ascult, să-i înțeleag și să le ţin de mănușă” (studentă, 19 ani, jud. Prahova).

„Vreau să devin psiholog, profesor pe care mi-am dorit-o încă din clasa a X-a” (studentă, 18 ani, București).

„Dorește să ajut oamenii, iar studierea celor două discipline [sociologie și psihologie, n.n.] care se intercoreleză mă va ajuta, de asemenea, dubla specializare pe care o voi avea la sfârșitul facultății îmi va facilita găsirea unui loc de munca” (studentă, 18 ani, București).

„Vreau să ajut o societate bineveță” (student, 22 ani, București).

„Meseria de psihosociolog este frumoasă și de visor” (student, 23 ani, Ilfov).

„Vreau să devin psiholog pentru a ajuta oamenii, cândva am avut probleme și a trebuit să lupt de una singură fără a avea nici un ajutor moral; mi-ar plăcea să lucrez ca psiholog într-un cămin de bătrâni sau într-un leagăn de copii” (studentă, 19 ani, județul Ilfov).

„Cunoașterea de sine și cunoașterea celorlalți sunt factori de succes astăzi în activitatea profesională, cât și în viață și de aceea cred că urmând cursurile acestor facultăți îmi pot da mai bine seama de posibilitățile și limitele mele” (student, 25 ani, București).

„Ormul este încă o enigmă și acest lucru mi se pare deosebit de incitant și de aceea vreau să aflu că mai multe despre el și despre societatea în care trăiesc” (studentă, 22 ani, județul Vâlcea).

Se poate spune, fără a greși, că motivatiile cele mai frecvente sunt, la studenții chestionați, cele de mai jos:

1. ORIENTAREA CĂtre FACULTATEA DE SOCIOLOGIE-PSIHOLOGIE DATORITĂ INTERESULUI ȘI AFINITĂȚII PENTRU ACESTE DISCIPLINE (68,5% dintre studenți au dat un astfel de răspuns);

2. FACULTATEA DE SOCIOLOGIE-PSIHOLOGIE, AVÂND DUBLĂ SPECIALIZARE, ESTE O ALTERNATIVĂ LA FACULTATEA S.P.P. DE STAT (22,25%);

3. CONTACTUL ANTERIOR CU CELEDOUA ȘTIINȚE, EXPERIENȚA PERSONALĂ ȘI PROFESIONALĂ ANTERIORĂ (16%).

O primă observație care se poate face este aceea legată de caracterul profund umanist al răspunsurilor date de către studenții noștri. Este vorba despre dorința de a cunoaște tainele vieții susținute ale omului, resorturile sale cele mai adânci, despre interesul studenților față de complexitatea sistemului social în care individul se naște, trăiește și se dezvoltă. În urma codificării răspunsurilor obținute la întrebarea de mai sus s-a observat că cele mai frecvente dintre acestea sunt următoarele:

având posibilitatea de a plăti în rate” (student, 20 ani, București);

„Este o alternativă de calitate la învățământul de stat” (studentă, 23 ani, București);

„Este cea mai bună instituție de învățământ particular” (studentă, 18 ani, București);

„Are o bază materială foarte bună și dă o atenție deosebită cercetării” (studentă, 21 ani, jud. Olt) etc.

În urma codificării răspunsurilor obținute la întrebarea de mai sus s-a observat că cele mai frecvente dintre acestea sunt următoarele:

1. ESTE O UNIVERSITATE DE PRESTIGIU (au răspuns în acest sens 81,5% dintre studenți);

2. UNIVERSITATEA ARE ÎN CADRUL SĂU FACULTATEA AUTORIZATĂ DE SOCIOLOGIE-PSIHOLOGIE (20,54%);

3. UNIVERSITATEA „SPIRU HARET” ESTE O ALTERNATIVĂ DE CALITATE LA ÎNVĂȚĂMÂNTUL DE STAT (13,01%).

Studenții cunosc că universitatea dispune de condiții materiale corespunzătoare, condiții materiale absolut necesare desfășurării procesului de învățământ: săli de cursuri, laboratoare de specialitate (cum ar fi cele de psihodiagnostic și psihologie experimentală, spre exemplu), mijloace de lucru computerizate, dar și de cursuri tipărite și lucrări de specialitate apărute la Editura Fundației „România de Mâine”. Pe lângă acestea se cunosc numărul impresionant de facultăți și colegii (toate fiind autorizate să funcționeze), anul înființării Fundației „România de Mâine” în cadrul căreia se regăsește și Universitatea „Spiru Haret” și existența unui proiect de construire a unui Campus universitar modern care ar putea concura cu cele mai prestigioase campusuri din alte țări. În același idee, studenții remarcă pozitiv întreținerea unor relații bazate pe schimb de informații și experiență între universitatea noastră și alte universități de pește hotare.

Menținându-se și raportul că un mare număr de studenți (82,5%) se declară fără ocupare actuală, cosa ce poate fi explicat

Relevanța unui sondaj de opinie în rândurile studenților din anul I al Facultății de Sociologie-Psihologie Universitatea „Spiru Haret”

bun început, subiecții investigați în această cercetare sunt în prezent studenți ai anului I în cadrul Facultății de Sociologie-Psihologie.

Drept urmare, s-a impus mai mult decât necesară prezența unor întrebări referitoare la motivația (motivațiile) care au stat la baza opiniunii studenților de a urma cursurile Facultății de Sociologie-Psihologie și nu a altiei facultăți. Să în acest caz, răspunsurile la întrebarea: „De ce ai sustinut examenul la Facultatea de Sociologie-Psihologie?” - sunt extrem de diverse, în această diversitate existând însă și o unitate legată de afinitatea și de interesul comun pentru domeniile socio-umane, respectiv, pentru psihologie și sociologie al acestor studenți.

Prinț numeroasele motivații exprimate de cei 279 studenți (doar 13 ale căror varianta: N.S. = nu știu/N.R. = nu răspund) amintim numai câteva spre exemplificare:

„Am sustinut examen la această facultate deoarece îmi place foarte mult

(Va urma)

Tabelul 1

Nr.	Ocupația părinților	T		M	
		Nr.	%	Nr.	%
1.	Agricultor	0	0	2	0,84
2.	Muncitor	87	37,82	72	30,25
3.	Tehnician	11	4,78	7	2,94
4.	Funcționar	2	0,86	12	5,04
5.	Inginer	37	16,08	12	5,04
6.	Cadru didactic (educator, învățător, profesor)	16	6,95	27	11,34
7.	Jurist	2	0,86	0	0
8.	Economist/contabil	7	3,04	30	12,60
9.	Cadru medical (asist. medical; medic)	9	3,91	31	13,02
10.	Cadru militar	23	10	5	2,10
11.	Întreprinzător particular	6	2,60	6	2,52
12.	Director (funcții de conducere)	13	5,65	7	2,94
13.	Altele	17	7,39	27	11,34
TOTAL		230	78,76%	238	81,5

Tabelul 2

Nr.	Ocupația părinților	T		M	
		Nr.	%	Nr.	%
1.	Părinti cu ocupări în prezent	230	78,76	238	81,50
2.	Părinti fără ocupări în prezent (șomari, casnici)	7	2,39	20	6,84
3.	Părinti pensionari	31	10,61	24	8,21
4.	Părinti decedați	10	3,42	1	0,34
5.	N.R.	14	4,79	9	3,08
TOTAL		292			

MAREA UNIRE DE LA 1 DECEMBRIE 1918

DIPLOMAȚIA INTEGRĂRII ROMÂNIEI

Prof. univ.dr. Ștefan LACHE

La începutul primului război mondial, în iunie anul 1914, România era din punct de vedere al angajamentelor internaționale legată de **Tripla Alianță** – Germania, Austro-Ungaria, Italia. Aderarea la această structură diplomatică, în 1883, s-a dovedit a fi un act politic, un act necesar și realist; grăzie lui, România a ieșit din izolare în ceea ce se găsea după Congresul de pace de la Berlin din 1878 și a reușit să stăvilească tendințele expansioniste ale Rusiei. Pe termen lung însă, alianța cu Austro-Ungaria s-a dovedit nefirească, stăjenând sprijinirea de către Vechiul Regat a moșierilor naționale a românilor din cuprinsul dublei monarhii, supuși unei brute politici de deznaționalizare.

În momentul declanșării războului se producuse deja o reorientare diplomatică a României, care va culmina cu despărțirea din sistemul Triplei Alianțe și apoi trecerea de partea Antantei, - Franța, Marea Britanie, Rusia.

Consiliul de Coroană, convocat de regelui Carol I la 21 iulie/3 august 1914, la Castelul Peleș de la Sinaia –, la care au luat parte printul moștenitor, Ferdinand, întregul guvern liberal, președintele Camerei Deputaților, foșii președinți de Consiliu, șefii partidelor politice de opozitie și alii oameni politici – a optat aproape în unanimitate pentru o atitudine de neutralitate, confirmată în aceeași zi printr-o hotărâre a Consiliului de Miniștri. În comunicatul guvernului, dat publicității imediat după Consiliul de Coroană, nu se vorbea de neutralitate, ci de decizie ca „România să ia toate măsurile spre a păstra fruntea sa”.

Lăudând conștiința de textul Tratatului secret din 1883, Consiliul de Coroană – desigur regelui Carol I – a pronunțat pentru intrarea în război aliații de la **Tripla Alianță** – a considerat că atacul Austro-Ungariei împotriva Serbiei constituie o agresiune, incălcându-se astfel caracterul defensiv al tratatului. Prevederile referitoare la **casus foederis**, din tratat, nu se puteau invoca, deoarece Austro-Ungaria atacase și deci nu era victimă; pe de altă parte, România nu avea nici un interes să ajute o mare putere să distrugă un stat mic.

Susținând ca România să rămână neutru, primul ministru Ion C. Brătianu sublinia: „Austria și Germania au pregătit războul și l-au declarat. Nu ne-au făcut cinea și ne comandă micăcar întrepelător. După ce războiu a fost un fapt implinit, ne-au cerut să lăudăm aliații de către. Un stat ca cel nostru, care a intrat în alianță ca stat suveran și pe picior de egalitate, nu poate primi și fi tratat în aia chip. Aceasta nu a fost concepția nici a celor ce acum treizeci de ani au legat soarta noastră de Tripla Alianță și nici nu poate fi găndul celor răspunzători să de desfășoare Regatul”.

Sentimentul public e aproape în unanimitate împotriva războului. Cheltuieni românilor din Ardeal domină întregul sentimentul public. Ea și purarea punctul negru al Alianței. Soarta românilor de peste moții, idealul național al românilor este cuestionat pe care nici un guvern român nu le poate recunoaște. Dacă însă în lucrurile nici se poate trage postă sentimentul public, în cunostință raportării naționale, momentul de stat trebuie, neapărat, să jude steaua de vremea poporului. Nu se poate face un război în vîrstăriile de azi, când acest război nu este aprobat de congușii naționali. Să rămânem doar noi”.

Acest proiect de vedere a fost susținut de toți membrii guvernului, precum și de

reprezentanții opozitiei, din partea conservatorilor, cu excepția lui Petre P. Carp, care a cerut „să mergem cu Tripla Alianță și să declarăm imediat război Rusiei”.

Ca și alii oameni politici, Petre Carp avea propria sa ordine a priorităților naționale, în funcție de aprecierea personală asupra raportului de forțe pe plan internațional: prima etapă a întregirii naționale trebuia să înceapă prin unirea Basarabiei cu România, iar însăptuirea acestui obiectiv era condiționată, potrivit opiniei sale, de sprijinul Germaniei.

România nu ar fi putut rămâne neutră, căci evoluția conflictului mondial ar fi supus-o

inevitabil unei invaziuni austro-germane sau uneia rusesci; victoria Puterile Centrale și a aliaților lor în război fiind considerată certă, cooperarea politico-militară a României cu aceste puteri era singura cale națională, și, totodată, morală, găndea omul politic conservator, dat fiind pericolul pe care-l reprezenta politica expansionistă a țărismului rus.

A lăsa să treacă acest moment, unicul pe care istoria îl pune la indemna pentru a ne rotunji statul cu răschiratul nostru naș. Este a ne arăta nevedințici de a ne număra printre popoare; căci un popor trăiește doar nu numai ca să mănușneze de azi pe mâine, ci ca să îndepărcească un ideal pe pământ, și mai mare și mai îndreptățit ideal ca cel al poporului român e greu de întărit în lume”.

După declararea oficială a neutralității României, Austro-Ungaria și-a intensificat acțiunile sale diplomatiche la Sofia și la Istanbul, Bulgaria încă mai șovăie, de teamă să nu fie pedepsită prea aspru de fratele mai mare de la Petersburg. Turcia a acceptat cooperarea cu Puterile Centrale și a început să bombardeze Odessa de pe Marea Neagră, matrindu-se speranța că așa se va hotărî și România să intre în acțiune alături de Germania și Austro-Ungaria.

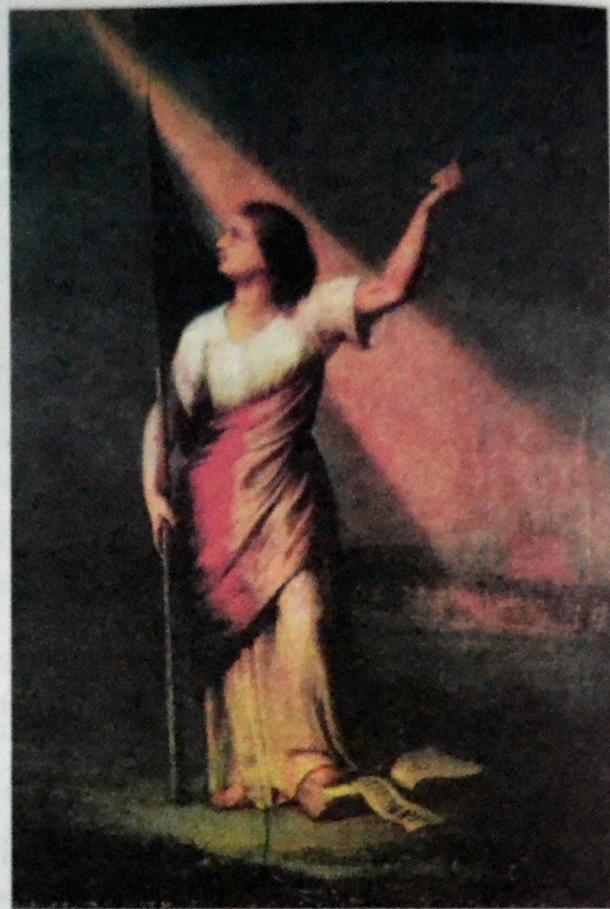
În relațile cu Antanta, guvernul de la București a trebuit să depășească o serie de obstacole create de veletățile marilor puteri de a-și instaura controlul asupra Europei de est și de sud-est. Înțeosebi Rusia refuză să se angajeze într-o colaborare pe baze egale cu România, preferând neutralitatea acesteia, unei alianțe efective. De asemenea, factorii naționali de decizie au purtat o autentică bătălie diplomatică pentru a obține din partea altor state ale Antantei – Marea Britanie, Franța, interesește să nu-și limiteze capacitatea de manevră – recunoașterea revendicările noastre teritoriale legitime, a drepturilor de a participa la Conferința de pace.

Preocuparea esențială a guvernului de

la București în anii 1914-1916 a fost aceea de a nu antrena prematur România în marca conflație fară să se asigure clare de respectare a intereselor sale.

Negociile secrete inițiate în primăvara anului 1915 de România cu Rusia, Franță și Marea Britanie urmărită cu trei obiective esențiale: recunoașterea dreptului la dezvoltare și a unității național-statale; intrarea în război la momentul dorit de oamenii politici români și tratarea pe picior de egalitate a viitorul forum al păcii.

Potrivit opiniei șefului guvernului de la București, intrarea României în războiul mondial era subordonată unui singur scop: eliberarea Transilvaniei, Bucovinei și a Banatului. Sesizând această poziție, Saint Aulaire, ministrul Franței în capitala României, scria Quai d'Orsay-ului că „Voința lui Brătianu este de a da războului un caracter național și de a răla unanimitatea opiniei publice”. Într-un mod asemănător se pronunță Sir George Barclay, ministrul Angliei, care, în urma deselor contacte diplomatice, constată că

Brătianu, în negocierile cu Antanta, este de bună credință, iar cererile sale reprezentau necesități naționale.

În timpul neutralității, Ion C. Brătianu a avut o influență precumpărătoare în declansarea unor acțiuni care au precedat realizarea național-statale, ca și în decizii de politică externă ale României. Întocmai cum Nicolae Iorga și generația sa contribuise decisiv la făurirea unității spirituale, etapă obligatorie spre realizarea celei politice, dintre diplomații începutului de veac, Ion C. Brătianu – aprecia un contemporan – a fost acela care s-a impus drept „cittitorul cel mai de seamă al României Mari”.

În acțiunile sale externe, în toate hotărările importante, Ion C. Brătianu a acționat în înțelegere cu Alexandru Marghiloman, Nicolae Filipescu, alii lideri ai partidelor Conservator și Conservator-Democrat. Între oamenii politici români au existat, ca și în alte momente de cumpăna ale istoriei românilor, un consens în conducerea politică externe a țării.

Hotărârea guvernului român de a nu ceda în nici un punct al programului său, impuls de imperativul făuririi statului național unitar, a determinat Antanta la o revizuire a atitudinii sale, cu atât mai necesară cu cît concursul României devenise necesar în circumstanțele infrângerilor repetate înregistrate de forțele aliate.

În luniile mai-iunie 1916, solicitările Antantei devin ultimative. Jocul diplomatic al propunerilor și contraproponerilor reîncepe. Franța,

dorind să slăbească presiunea germană la Verdun și rezistența pe Somme, este cea mai interesantă în angajarea României în război. Rusia, victoriouă în Galicia, tergiversează. Diplomația țărăștă nu fusese niciodată generoasă, în timp ce armata ei se afla în ofensivă.

Misiunea de a explora posibilitățile de relansare a tratatelor dintre România și Antanta a fost încredințată în februarie 1916 unei delegații conduse de Victor Antonescu, ministru de justiție. Negocierile purtate cu premierul francez Aristide Briand s-au concretizat în ralierea oficială a Franței la programul de politică externă avansat de guvernul român, oficialitățile acestei țări dând asigurări că puterile occidentale vor plieda pe lângă Rusia pentru înălțarea obstacolelor ce blocau încheierea unui tratat de alianță între Antanta și România. Dând curs instrucțiunilor guvernului său, generalul Joseph Joffre, șef al Marelui Cartier General francez, sublinia, la 3/16 februarie 1916, într-un schimb de mesaje cu generalul M.V. Alekseev, șeful Stavki, necesitatea de a se obține cooperarea armatei române. El solicita elaborarea unui plan comun de operații de către cartierele generale ruși și români. La 16 februarie 1916, Raymond Poincaré, președintele Republicii Franceze, a intervenit pe lângă jurul Nicolae II-lea, solicitându-l să sprijine încheierea tratatului de alianță cu România.

În vară anul 1916, în atmosferă internațională marcată de eșecurile armatei ruse în Galicia și Bucovina și de amplificarea loviturilor aplicate de trupele germane pe frontul de la Verdun, Antanta – care prelungise excesiv negocierile cu România – a adoptat brusc o altă atitudine, reclamând în temenii ultimativi intrarea României în război.

La 14/27 iulie, guvernul de la București și-a expus pe larg punctul de vedere într-un memorandum trimis maiorilor puteri, insistând asupra: hotărîrile sale de a declara război numai Austro-Ungariei, decoreze cu alii membri ai coaliției adverse nu există nici un contencios territorial; asigurări că aliații nu vor semna pacea până când nu se vor atinge obiectivele vizate de România; garanție Marii Britanii, Franței, Rusiei și Italiei împotriva integrării teritoriale a vechiului Regat și a participării statului român, cu drepturi egale, la conferința de pace.

(Continuare în pag. 5)

MAREA UNIRE DE LA 1 DECEMBRIE 1918

(Continuare din pag. 4)

Până la 30 iulie / 2 august, toate puterile Antantei s-au pronunțat pentru acceptarea majorității propunerilor româneni. Analiza documentelor relevă că declarările lor oficiale veneau în conștiință fragamente cu intenții reale ale cabinetelor de la Paris, Londra sau Petrograd, încercând să manipuleze România în conformitate cu propriile lor aspirații hegemoniste. O probă eloquentă o reprezintă acordul secret dintre Franța și Rusia din 29 iulie / 11 august 1916, destinat să impiedice participarea României cu drepturi egale, la vîtoarea conferință de pace; tot la iulie s-a perfectat o înțelegere secretă franco-britanică, în conformitate cu care România nu trebuie să beneficieze de ajutorul armatei de la Salonic decât dacă ataca și Bulgaria.

Cu toate acestea, se poate aprecia că semnarea Tratatului de alianță și a Convenției militare dintre România și Antanta, ce a survenit la 4/17 august 1918, a înconjurat un stăruitor efort de apărare a independenței de stat, de pregătire a cadru diplomatic al luptei armate de eliberare națională și întregire statală. Prin Tratat se garantează integritatea teritoriului României; se prevede, totodată, intrarea ţării în război, până la 15 august, printre-o ofensivă împotriva Austro-Ungariei. Cele patru puteri – Franța, Rusia, Marea Britanie, Italia – recunoașteau dreptul României de a uni teritoriile locuite de români din Austria-Ungaria, fixându-se și traseul vîtoarelor frontiere. Articolele distințe stipulau obligația ambelor părți de a nu încheia pace separată, precum și egalitatea în drepturi a României cu puterile aliate la preliminariile și tratativele de pace.

Cei doi ani de negocieri au evidențiat controversele dintre Alianță în ce privește destini României. Foreign Office-ul credea că o Românie întregită va opri penetrația rusă spre Balcani. Pentru Quai d'Orsay, puternică, întregită, România putea fi un obstacol în calea expansiunii germane. În ceea ce privește Italia, aceasta opina că România ar putea fi un aliat împotriva slavilor, menit să devină o forță după înfrângerea Austro-Ungariei. Diplomatia rusă vedea în România îndepărtată de orbita economică a Germaniei și capacabilă să faciliteze drumul Petersburgului spre Balcani și mai departe.

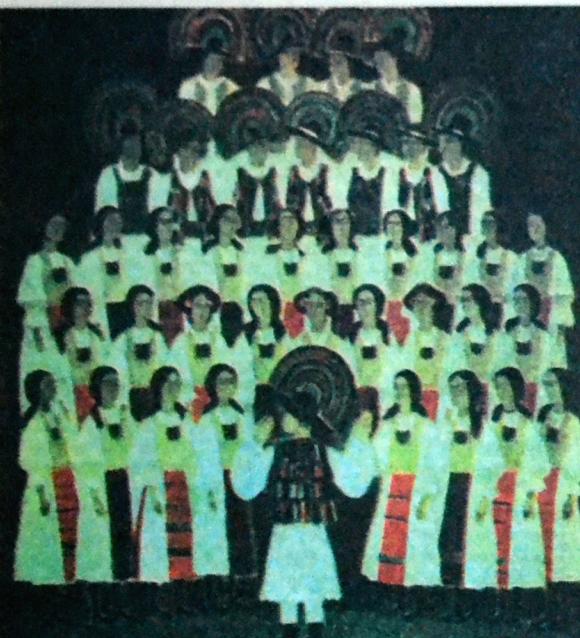
Semnarea convențiilor politice și militare reprezenta nu numai un mare succes diplomatic al guvernului de la București, ci și primul succu diplomatic al Antantei în Sud-Estul Europei, oficialitățile de la București punându-și speranțe reale în sprijinul Alianței, pentru recunoașterea internațională a dreptului românilor la reintegrire națională. „În sufletul nostru al tuturor – arată I.G. Duca – era durerea că din această recunoaștere a drepturilor românilor îl lipsea Basarabia”.

Cine a spus vreodată că îscăldău tratatul (din 1916) cu Alianță am renunțat la Basarabia a comis o adeverită nelegiune. O clipă nu a trecut prin mintea nici unui dintre noi să lăsăm elementul românesc de pe Prut-pradă rușilor. Singura noastră vîrstă, dacă vîrstă poate să fie, a fost că n-am îndrăznit să sădăjduim că din război mondial va ieși și lichidarea Rusei triste, așa precum siguri eram de lichidarea Austro-Ungariei. Ni se părea că vor trebui să fie succese operațiuni pe care însă soarta le-a făcut concomitent, și ne îndeplineau acum datoria către românismul asupră habzburgilor, cum ne-am fi făcut datoria măine către românismul asupră rușilor. Nu ne îndoiasem că cauză Basarabiei va suna, cum sunase cauză celuilalt, al Banatului și al Bucovinei. Pea frumos era vizul cu ei era din generație noastră să-l trăiescă, și iertat să fie dacă nu am crescut cu putință ca să vedem cu ochii îndeplinindu-se în zilele noastre Unirea întregului neam românesc de la Nistru și până la Tisa”.

Tratatul din august 1918 – în care patru dintre marile puteri recunoșteau legitimitatea revendicărilor naționale românești – aducea, prin conținutul său, efortului de reintegrire națională un suport diplomatic indispensabil. Tratatul de alianță dintre România și Antanta se detăcea, totodată, ca unul dintre primele documente diplomatice ale secolului al XX-lea care au promovat dreptul la autodeterminare al popoarelor ca principiuul criteriu de alegare pe baze noi a ordinii politice în Europa și în întreaga lume.

UNIREA ROMÂNIILOR

(Continuare din pag. 1)

Români din Dobrogea, din Oltenia, din Maramureș, din Banat, din Bucovina s-au întîles întotdeauna între ei. Limba română nu are dialecte. Această unitate a românilor le-a sporit rezistența chiar și după ce, vremelnic, au fost cuceriti de regatele sau imperiile vecine. Procesul de ruptare a Transilvaniei din trunchiul teritorial românesc a durat trei secole și chiar ulterior, Ungaria a recunoscut autonomia Transilvaniei. Existau între regatul Ungariei și voievodatul Transilvaniei chiar și barieră vamale. Sub raportul evenimentelor istorice stricte, români nu faceau figură aparte în Europa. Începând cu secolele XI-XIII, când a început procesul de constituire a formațiunilor statele pe continent, ne-am inclus în această amplă acțiune și am urmat calea parcursei de italieni, germani, spanioli etc.

- Afi atins un aspect asupra căruia v-ăs rugă să sărăuiți, întrucât din acest punct derivă multe încercări de denigrare a unității românești: pe de o parte, suntem acuzați că nu ne-am remarcat puternic în acest flux european, că, de pildă, după retragerea aureliană, în teritoriul Daciei ar fi rămas un vid, iar când, în Evul Mediu, ne-am remarcat în luptă împotriva expansiunii otomane, suntem lăsați acuzați că ne supraveghem, în raport cu sărbări, cu bulgari, cu greci. O recentă direcție, așa-zisă elitistă, chiar aici, în țară, s-a remarcat tocmai prin asemenea speculații denigrătoare. Opinia dumneavoastră care este?

- În „perioadele de trece” – și noi trăim o asemenea perioadă – apar întotdeauna pescuitori în apă tulbere, care vor „scrie istorie”. Amintiți-vă de Roller și compania de la începutul anilor '50, când s-a declanșat o acțiune furibundă împotriva valorilor naționale românești. Atunci se duceau campanii respectivă în numele „internacionalismului” proletar, iar acum asistăm la recrudescerea „neorollerismului”, chiar dacă propagandisti se autooproclamă elice. Din fericire, nu speculațiile, ci faptele, argumentele istorice contează. și este o realitate că procesul de cristalizare a formațiunilor state românești se integrează fluxului european, după cum tot de ordin istoric este realitatea că, după cucerirea otomană, statele bulgarilor, albanezilor, grecilor au fost transformate în pașalice, pe căii vremi români și au menținut Domnul propriu, aveau Adunare, Armată, Justiție, adică elemente constitutive ale statului, care

lipseau vecinilor din dreapta Dunării. Este, de asemenea, un fapt că lupta românilor se înscrie într-o cruciadă creștină împotriva Imperiului otoman. A existat, de-a lungul timpului, o bază de unitate spirituală, de voință și aspirații, care explică sensul evoluțiilor comune, în mare parte, tuturor jumătăților românești. Așa se face că Renașterea națională s-a produs cam în același timp, în toate zonele românești. Diaconul Coresi, muntean fiind, și-a tipărit cărțile, în a doua jumătate a secolului XVI, la Brașov, răspândindu-le apoi pretutindeni unde se vorbea românește. O dată cu intrarea în istoria modernă, români au transformat ideea de unire într-o mișcare națională, sesizabilă împede după anul 1800 și foarte activă la 1848. În programul intitulat „Dorințele Partidei Naționale”, elaborat de Kogălniceanu și publicat la Cernăuți, în 1848, se specifică împede că Unirea Moldovei cu Muntenia reprezintă „cheia bolii fără de care se-prăbușește tot edificiul național”. Tocmai claritatea și intensitatea acestor idei au făcut, după 1848, ca problema unirii românilor să devină o problemă europeană, discutată ca atare la Congresul din 1856 de la Paris și împlinită, ca o primă treaptă, în anul 1859, când este realizată „Unirea cea Mică” (după expresia lui B.P. Hasdeu), preludiul Marii Uniri de la 1918. În tot acest răstimp, fenomenul istoric românesc a urmat procesul general european, favorabil constituției statelor naționale. În fapt, România s-a creat ca stat modern aproape în același timp cu Italia și Germania. În 1918 s-au constituit statele naționale Finlanda, Estonia, Polonia, Letonia, Cehia și Slovacia (unite în cadrul

Cehoslovaciei), iar Croația și Slovenia s-au unit cu Serbia. La rândul lor, Austria și Ungaria au devenit, din state multinaționale, state naționale. În acest ansamblu larg european ne-am înscriși și noi, români.

- În anii din urmă, discuțiile despre unirea teritoriilor românești fac frecvent apel la acest larg ansamblu european, ceea ce ni se pare firesc. Neînțeles este doar tratarea, poate prea în fugă, a factorilor interni, a celor economici îndeosebi, fără de care – prezentul confirmă acest adevar – nu ne-am fi putut integra procesul istoric european. Dumneavoastră ce credeți?

- Este indiscutabil că Unirea cea Mare a beneficiat de o bază economică favorabilă. Au existat legături economice permanente și puternice între Țările Române, începând cu acea pendular șes-munte a crescătorilor de o, până la schimburile de produse meșteșugărești și industriale. Brașovul era socotit, încă din Evul Mediu, ca un centru vital al economiei românești în ansamblul ei. Pentru cunoașterea acestei realități avem o lucrare de referință: „Rolul Brașovului în comerțul țărilor românești”, scrisă de prof. Radu Manolescu. Apoi, drumurile comerciale, de regulă de la Nord spre Sud, parcurgeau Moldova și Transilvania, apoi Tara Românească și se îndrepta spre Imperiul Otoman. Transilvania era o bază de aprovisionare cu produse miniere și manufacturiere pentru celelalte două țări românești și, în acest scop, domnișorii noștri acordau privilegiu negustorilor ardeleni care, la rândul lor, cumpăra cereale, vin, miere și a. din Moldova și Muntenia. După Tratatul de la Adrianopol (1829), comerțul românesc nu a mai fost supus monopolului Portii otomane și s-a orientat spre Occident, ajungând până în statele germane, Franța și Anglia. Întregul proces de modernizare a României din a doua jumătate a secolului al XIX-lea a vizat cu precădere răcordarea la economia europeană. și să reținem că ne-am înscriși integral în ritmul vremii. Rafinăriile românești – pentru că în societățile moderne, care au pus la bază mașinismul, petrolierul a avut un mare rol – erau printre cele mai moderne din lume încă de la sfârșitul secolului al XIX-lea. De asemenea, România dispunea de un sistem bancar foarte bine articulat necesităților economice de piață. BURGHEZIA românească s-a dezvoltat rapid, în număr câteva decenii. Dacă în Transilvania ea n-a avut acces în industrie și în alte ramuri economice, unde unguri și austrieci nu admiteau concurență, ea a stat să se dezvolte pe linie bancară și comercială. În fond, ASTRA a fost o creație a intelectualității și burgheziei române din Transilvania, pregătită și asigurând baza materială și spirituală a luptei cu succes pentru idealul Marii Uniri.

- De ce crediți că toate aceste aspecte sunt împins acum uneori pe un plan secund în explicarea temurilor Marii Uniri din 1918?

- Poate și pentru că ele monopolizau uneori studiile anterioare pe tema Unirii, punându-se un accent prea mare pe baza economică, astfel încât factorul spiritual nu mai era evidentat pe măsură însemnată lui. Realitatea este că unitatea românilor a fost consitentă și consecutivă mai întâi de marii lor intelectuali, de cronicari, din rândul căror se disting Grigore Ureche, Miron Costin și Ion Neculce, apoi de Dimitrie Cantemir și Stolnicul Constantin Cantacuzino, de corifeii Școlii Ardeleane, de generația intelectuală a lui 1848 și-a.m.d. Un rol eminent a avut Biserica Ortodoxă, care a facut din lupta pentru credință o luptă pentru finire statal-națională a românilor. Aproape toate mănăstirile erau organizate ca centre de rezistență a românilor, inclusiv militară împotriva „păgânilor” otomani. În Transilvania, statul maghiar catolic a interzis construirea de biserici ortodoxe de

zid, de piatră și atunci români au dovedit o mare inventivitate, artistică și funcțională, ridicând biserici în lemn de o mare expresivitate și frumusețe, care și astăzi întrunesc admirația European. După ce o parte a cleroi ortodox din Transilvania a acceptat unirea cu Roma (1692), lăud astfel față biserica greco-catolică, luptă de emancipare națională și a intensificat, în fond, corușii Școlii Ardeleane erau greco-catolici. Se cunosc deci subliniat faptul că după despărțirea credincioșilor români în ortodoxi și greco-catolici, dincolo de anumite contradicții, rămâne faptul esențial și anume că, în problema națională, cele două biserici au acționat solidar. La Alba Iulia, în ziua de 1 Decembrie 1918, au fost prezenti cei doi episcopi Miron Cristea (ortodox), și Iuliu Hossu (greco-catolic); amândoi au făcut parte din delegația de ardeleni care au adus Actul Unirii la București spre a-l înmâna Regelui Ferdinand.

- O atitudine pălduitoare mai cu seamă astăzi, când se supralicită neînțelegerile de moment dintre cele două biserici românești.

- Într-adevăr, se încercă astfel să se creeze o falie în interiorul poporului român, trecându-se cu vedere realitatea istorică, între care și faptul că, în anul 1940, când Transilvania de nord a fost smulsă din trupul țării, ambele biserici au protestat vehement și că într-acei asasinati de horhyști s-a aflat și ortodoxi, și catolici. În 1948, când, la cererea Kremlinului, în România a fost înființată Biserica greco-catolică, se încerca, de fapt, izolare internațională a țării noastre, ruperea ei de latinitate, (repräsentativă de Sfântul Scaun), pe fondul luptei staliniste împotriva credinței creștine în general. Nu se poate spune că Biserica Ortodoxă a fost atunci favorizată de regimul stalinist. În incursiile de la Gherla, Aiud, Sighet și-a găsit sfârșitul numeroșii prelați și credincioșii de ambelor confesiuni. Realitatea istorică arată că o delimitare – pe care încercă să o acredează astăzi unii din motive politicoane sau animaționale – nu a avut loc, ci a fost o comunitate de soartă, ca de atenție ori în cursul istoriei noastre.

- Si iată că, într-un fel, revenim de unde am început convorbirea noastră, la acel sentiment al sortii, al durării, al comuniunii prin și dincolo de orice suferință, deci al credinței în renastere, în reviriere. Nu și această spirala a ideilor este grăitoare pentru sensul organic, ireversibil, al Marii noastre Unirii?

- Triumful idealului Marii Uniri a fost, în fond, un triumf al spiritului de dreptate, al principiului autodeterminării naționale, al spiritualității românești care a pregătit acest act istoric. În 1918, intelectualii au bucurat imensă de a participa la înființarea ei. Citez doar cîteva nume: Nicolae Iorga a fost un adevarat apostol al neamului, al unirii tuturor românilor; Octavian Goga a lucrat ca redactor la ziarul „România”, fondat de Mihail Sadoveanu, care întreținea flacără stârnă de spirit unionist printre soldații din tranșee; Alexandru Vlăduță, Ion Minulescu, Constantin Mille au scris și au vorbit în spiritul idealului național. Menționez marea pleiadă unionistă din Basarabia, Transilvania, Bucovina, alcătuitură în mare parte din intelectuali, Constatin Stere – profesor universitar, Pan-Halippa – scriitor, Ion Inculeț – conferențiar universitar, Sextil Pușcariu – lingvist de frunte, Ion Nistor – istoric, Iuliu Maniu – avocat, Alexandru Vaida – Voievod – doctor în medicină, Vasile Goldiș – sociolog, Stefan Cicio-Pop – doctor în drept și-a.m.d. Ei au fost promotorii constiției naționale, au fost IDEEA care a înarmat brațul celor 800 mii de români, căzuți în timpul primului război mondial, pentru împlinirea idealului Marii Uniri. Toți marii noștri intelectuali și-au făcut un crez din idealul unității naționale căruia, fiecare în parte și își lăsolă, îi conferă substanță și-i întărește legitimitatea.

- Si pentru că istoria are paradoxurile ei, apărute, poate, și datorită reduselor receptivității la marile ei învățăminte, iată că astăzi tot niște grupuri de intelectuali, de așa-zise élite, lansează și cultivă ideea federalizării și dezmembrării statului național român, făcând jocul adversarilor distideanieni al acestuia. Cum se explică această tendință criminală, stimate domnule profesor?

(Răspunsul la această întrebare și la altele de strictă actualitate, în numărul următor al revistei OPINIA NAȚIONALĂ)

Universitatea și mediul social-politic

(Continuare din pag. 7)

Pentru învățământul universitar, aceasta înseamnă concentrarea atenției asupra conținutului științific și calității programelor, a întregului proces instructiv-educativ, corespunzător cerințelor actuale și de perspectivă ale dezvoltării societății românești, pornind de la considerentul că, așa cum sunt formați specialiștii de mâine ai țării, în universitatea de azi, așa vor fi înregistrate și progrese în viața materială și spirituală a țării.

Este de arătoare actualitatea afirmării potrivit căreia „universitatea are menirea să ajute în primul rând la formarea, îmbogățirea și înnobilarea structurii societății prin cultivarea științei, iar știința, cu drept cuvânt societății ca finalitate universitară, nu este o podoabă de rafinament ori un suport intelectual, ci este o forță socială vie și face parte întregitoare din ființa societății însăși - subliniază în urmă cu săptăzi decenii Dimitrie Gusti. Învățământul universitar este, deci, în esență, o metodă, având ca scop ultim a ridicării spiritele deasupra cunoștințelor tradiționale, de amânat, pentru a le face vrednice de acea demnitate care este facultatea de a cugeta prin sine însuși și de a naște idei personale. Savantul și pedagogul social, care

a fost Dimitrie Gusti, stăruia asupra ideii de a se înțelege „cu toată limpezimea de ce concepția vulgară a universității ca o fabrică de diplome este din temelie greșită”¹⁹.

Realitățile social-economice ale României în actualul stadiu de dezvoltare conferă școlii naționale, în general, universității, în mod deosebit, rolul unei forțe sociale vii, dinamice. Un asemenea rol presupune și înțelegerea deplină a adevărului într-o anumită măsură, determinată sub unele aspecte, starea societății românești viitoare, mediul său economic și social-politic se pregătesc în universitățile de astăzi, fie ele de stat sau particulare.

Este un fapt pozitiv că legea recunoaște funcția alternativă a universităților particulare în raport cu cele de stat; coexistența lor reprezintă un stimulent concurențial, fiind însă necesar a se încuraja cooperarea lor, în sensul dezbatelerii comun a principalelor probleme privind calitatea și conținutul învățământului, orice acțiune în acest domeniu pornind de la adevărul potrivit căruia, cu căt într-o societate numărul studenților este mai mare, cu atât potențialul său de creație materială și spirituală este mai performant, iar perspectivele reale de progres sunt mai certe.

Având în vedere că, generic, universitatea îndeplinește o funcție vitală pentru asigurarea,

în perspectivă, a „optimului social”, este evident că depășirea multiplelor dificultăți - obiective și subiective - ale tranziției este condiționată și de evoluția învățământului superior, de orientarea sa consecventă către indicii performanței educaționale, științifice și profesional-culturale.

Ascemenea exigente se află permanent în atenția conducerii și corpului profesoral al Universității „Spiru Haret”, cei peste 20.000 de studenți ai săi de astăzi fiind îndrumați cu exigență spre o pregătire temeinică în diverse domenii de specialitate. Am putea, astfel, afirma cu încredere în viitor și cu certitudinea unei datorii naționale îndeplinite că, în ceea ce ne privește, considerăm și concepem autonomia universitară ca un instrument de satisfacere a cerințelor și exigențelor pe care le impune societatea românească de astăzi în vederea edificării și afirmării României de mâine, ca factor dinamic în concertul națiunilor lumii.

1. Le rôle de l'enseignement supérieur dans la société: qualité et pertinence, UNESCO, Paris, 1994; L'éducation - un trésor est cadre dedans, Ed. UNESCO, - Odile Jacob, Paris, 1996.

2. Dimitrie Gusti, Cuvânt introductiv la Călăuză studentului, București, 1928.

“Zilele Carierei” - o șansă pentru absolvenți

Devenit apropiaje tradițional - primul fiind organizat în 1992 -, Târgul de locuri de muncă pentru studenți și absolvenți tuturor instituțiilor de învățământ superior, aflat la a XI-a ediție, se desfășoară sub egida Asociației Internaționale a Studenților în Economie și Management. Prin programele oferite, Târgul își propune să răspundă, pe de o parte, eșalonului nevoilor prioritare ale pieței forței de muncă, iar, pe de altă parte, să ajute realimentă astăză categoria de tineri să dobândească informații cât mai exacte și mai complete cu privire la potențialul firmelor, societății comerciale, agenților economic care ar putea să-i angajzeze, deschizând cu generozitate o perspectivă mai certă în această aventură teribilă care a devenit găsirea unui loc de muncă.

Concepțul în două ediții anuale - imul de primăvară și unul de toamnă -, Târgul de locuri de muncă, prin Programul național de pregătire și angajare a studenților urmărește mai mult decât o simplă informare a studenților și a absolvenților învățământului superior a unor posibile locuri de muncă, oferindu-le efectiv șansa de compiere și aducere a pregătirii lor prin cursuri interactivă, structurate pe cerințele actuale ale economiei de piață, respectiv ale pieței muncii. În același timp, tinerii inteligenți sunt orientați, prin ofertele prezentate, către același posturi, acele cariere care răspund cel mai bine profilului de pregătire, vocației și potențialului real al fiecărui solicitant de integrare și afirmare în aceste funcții. Cu cât profesionalismul sunt identificate locurile de muncă prezentate rezultă din faptul că pentru gestionarea în condiții optime a cererii și ofertei se realizează o monitorizare centralizată pe plan național.

Actuala ediție de toamnă se desfășoară sub relevantul generic “Zilele Carierei”, de programul oferit putând beneficia studenților și absolvenților instituțiilor de învățământ superior din toate cele nouă comunități locale ale Asociației Internaționale a Studenților în Economie și Management, configurate în tot atâtea orașe din țară - București, Brașov, Cluj-Napoca, Constanța, Craiova, Galați, Iași, Oradea și Timișoara. Fiind conceput sub forma unei veritabile rețele naționale, o firmă poate,

dacă participă la Programul “Zilele Carierei” și, implicit, angaja studenți și absolvenți din toate cele nouă orașe, neconducă încă un fel de discriminare. Evidentul constă în realizarea unei **necesare coincidențe** dintre postul oferit, opțiunea exprimată și, mai ales, pregătirea celor ce să devină pentru un ansemenea loc de muncă.

Demn de menționat este faptul că, în fizionomia organizatorilor se străduiesc să confere programele lansate **elemente noi**, mai consistente, de mai mare atracțivitate, imbogățindu-le și diversificându-le sub raport profesional, ceea ce sporește interesul celor cărora se adresează, largindu-se astfel la manifestările din cadrul lor de care beneficiază de acum un număr tot mai mare de studenți care își caută drumul spre afirmare. Astfel, în această ediție pentru prima oară programele vizează **pe toți studenții și absolvenții** din instituțiile de învățământ superior și, în plus, Târgul de locuri de muncă se desfășoară anul acesta exclusiv în cadrul Academiei de Studii Economice din București, într-o ambianță de înalt profesionalism.

Conferința de consiliere asupra carierei, zilele rezervate inscrierilor studenților și absolvenților, **prezentarea firmelor și companiilor** cu posturi disponibile, organizarea unui **seminar** pentru firmele oferinte pe problemele cele mai arătoare ale managementului resurselor umane, **interviu** în vederea angajării, toate acestea inițiative voia concrete și, în același timp, credibilitatea “Zilelor Carierei”.

Aspirația spre **autoperfecționare** este firească, având în vedere că Asociația Internațională a Studenților și Absolvenților în Economie și Management este cea mai importantă asociație a studenților, care a luat ființă în anul 1948, din ea facând parte 87 de țări și peste 50.000 de membri. Deci, o bogată “zestră” de experiență în organizarea acestei acțiuni de anvergură națională care se desfășoară pe **întreg parcursul lunii noiembrie**, oferind studenților și absolvenților șansa de a participa în mod gratuit la acțiunile inițiate în acest cadrul, ceea ce reprezintă încă un atu, un plus de interes, de atracțivitate.

Adela DEAC

asimilări critice, în sensul că și-au spus cuvântul hotărâtor trăsăturile specifice și originalitatea, pe fundalul descrierii convinătoare a trăsăturilor proprii caracterului și temperamentului japonez, a aceluia comportament individual și social nipon, „distilat” în alambicul misterios al istoriei și realităților japoneze.

Carta convinge și invită la reflecții prin stință și artă de o înțăță, în unitatea și interdependența lor, o suțină de factori determinanți, calitativi ai unei propulsări cumulative a unui popor și unei țări care a un loc distinct, original în istoria civilizației umane.

În acest sens, este de remarcat că lucrarea oferă autorului român - în vizionare integratoare a conceptualului de civilizație - datele sau coordonate esențiale privind viața economică, politică și socială specifică, obiceiurile tradiționale, orientările și practicile confesionale-religioase, pe seuri, modul de a fi și a acționa în spirit nipon.

Concretizând sugestia la care trimite ultima frază, adică războiul, este de subliniat, că o contribuție proprie, remarcabilă a autorului formulară într-o vizionă obiectivă a cauzelor războiului din Pacific. În conștiința lumii a intrat, devenind cluje și prejudecat, ideea că Japonia poartă singură și total răspunderea pentru declanșarea războiului. Dar istoria ultimelor decenii, lectura obiectivă a multor

documente, foste „strict secrete” au pus în alti termeni problema răspunderii pentru războiul din Pacific. Cartea se alătură celor abordări științifice care pledează în favoare unei vizioni echilibrate și obiective. Așa cum scrie autorul, „desigur, Japonia a luat inițiativa și a lovit prima, iar conform definiției ONU, statul care atacă alt stat fără o declarare prealabilă de război este agresor. Dar, într-o vizionă sociologică și politică mai cuprinzătoare, potrivit formulei faimoase a teoreticianului german Clausewitz „războiul este continuarea politicii cu alte mijloace”. În acest sens, granița dintre pace și război între SUA și Japonia era deja trecută prin Nota lui Hull, acăstată „otragedie din 26 noiembrie 1941”, cum Toland nu ezită să o numească. Japonia intră în război, urmărindu-și politica proprie prin alte mijloace, anume prin mijloace militare; dar războiul nu era continuarea doar a acestei politici, ci și a politicii americană, care nu lăsase Japoniei altă alternativă decât armă. Privit în perspectiva istorică, este posibil ca factorii de gădere strategică din Statele Unite să fi ajuns la concluzia că Japonia tindea să devină o serioasă sfidă pentru interesele pe termen lung ale Americii în Pacific și nu numai. Ea trebuia, de aceea, înfrântă și înălțată înainte de a fi prea târziu. Este, desigur, o supozitie, dar o supozitie care nu alegă altădată de logica faptelor, ci o urmăreză în această”.

Venind în actualitatea imediată, s-ar putea spune că întrucât metoda comparativă în politologie și în teoria relațiilor internaționale se aplică nu numai evenimentelor simultane, ci și celor succesiive se impune, automat, observarea că dacă astăzi SUA își trimit rachetele de croazieră să lovesc obiective din Sudan și Afganistan, calificând aceste acțiuni drept anteriorice, potrivit nevoieștilor de autocopirare, de ce n-ar avea dreptate analistul american Richard Minar când susține că optind pentru război în 1941, „Japonia a acționat în autocopirare”?

De altfel, soarta actorilor principali ai beligeranților este uneori paradoxală, cum semnalează autorul că „în 1945, lui Cordell Hull, secretarul de stat al SUA până în 1944, și devenire premiu Nobel pentru Pace; în schimb, trei ani mai târziu, Tribunalul de la Tokyo îl condamna pe Shigenori Togo, ministru de externe japonez, colegul de negocieri al lui Hull, la 20 de ani temniță grea. Se vede, astfel, că

judecata oamenilor, spre doarobire de cea istorie, putea fi părtinioare și nedreaptă”.

Trecând pe alt plan, acela al originalității civilizației nipone, cititorul cărui va observa cu interes, că prezentând sugestiv și examinând analitic specificul raporturilor intermane în societatea japoneză, autorul deschide larg orizontul înțelgerii psihologice, a sistemului de valori și comportamentelor din țara de renume a Extremului Orient. În același sfesnic, plin de culoare, cititorul este familiarizat cu semnificația și simbolurile unor acte tradiționale cum sunt ceremonia ceaiului, arta aranjării grădinilor sau ikebană, paginile consacrate acestor subiecte trecând dincolo de frecvențele percepției ori descrierii spectaculoz-exotice.

Am semnalat doar căteva din aspectele care conferă cărții calitatea și valoarea unei lucrări temeinice sub raport științific, deosebit de atracțivă ca formă de exprimare și a cărei lectură aproape și mai mult de Japonia, îndemnând la cunoașterea ei mai profundă.

În sfârșit, ca o concluzie pentru noi români, căci cunoștem și studiem istoria, cultura și civilizația altor națiuni (Japonia în cazul de față) se impune constatarea - de nemăna de a converti în dezvăluiri cu privire la lume care se desparte cu drastice costuri sociale de dogma modelului (mai mult impus, decât acceptat), orice model, fie el și cel mai performant, nu trebuie niciodată imitat ori urmărit, dar nici ignorat. În acest sens, apără ca instrucțivă remarcă unuia japonez de renume - Saburo Okita - publicată în limba română nu de mult. Aceasta scrie - și a refuat ideea și într-o conferință publică printul la București - că „este lăudabil să învățăm din experiența altora, dar e bine să sună că istoria ne poate purta pe drumuri de logica faptelor, ci o urmăreză în această”.

Cartea prezentată demonstrează că factorii propulsării cumulative și progresului tracic, se găsesc în stința de săptămâni acest context, care trebuie optim valorificat.

Lucrarea „Japonia - introducere în istorie, cultură și civilizație” întrunește aprecierile sau calitatea de a fi, deopotrivă, oglinda unei semnificative istorii naționale în context mondial, descrierile unei valoroase experiențe umane și sursei intelectuale a unor profitabile reflexiuni asupra necesității și avantajului de a gândi și acționa consecvent în serviciul cauzei prosperității și progresului.

Civilizația niponă văzută de un român

Dr. Ion MITRAN

Japonia și „miracolul” ce a propulsat-o în lume interzisă mai de mult și în mod direct opinia publică românească. Această interacție îi raspunde și lucrarea profesorului CONSTANTIN VLAD - „Japonia - introducere în istorie, cultură, civilizație”, apărută la Editura Fundației „România de Mâine”. Paginile cărții se constituie într-o atracțivă sinteză, autorul demonstrând convincător unitatea înținsă dintre istorie, cultură și civilizație. El rezistă tentației de a intra pe teritoriul distincțiilor terminologice - diferențe dintre cultură materială și spirituală, dintre cultură și civilizație - dezbatere oricără interesantă și utilă, dar pândind adesea de academică sterilă. În consecință, autorul nu separă, fie chiar din rațiuni metodice și didactice, istoria de sferă a culturii și civilizației, lucrarea înțățăndu-se ca o sinteză integrată, în care istoria apără drept matrice și, totodată, receptor și principal beneficiar al culturii și creației umane. Cultura face astfel cunoștință și înțelegere logică de fapte și fenomene de cultură și civilizație, afișându-se în fața noastră într-o luceafără și fără limită.

Prezentând „miracolul” japonez și izvorurile sale, autorul dezvoltă înțeleptarea

Reflecții apolitice

Echilibrul pierdut

Călin Traian DRAGOMIR

In prezent cheltuiul apolitic și a făcut o diferență reală – și că se poate de judecățe. Este monarhie și despotism. Pe măsură înainte de săptămâna a doua privind ca o formă de republică, despotismul nu poate fi niciun lucru posibil. Monarhia poate fi afacere publică, sau cum văd condiția republicană, despotismul este afacerea personală a unui rege care își arată dreptatea absolute asupra unui popor. Diferența majoră între monarhie și despotism este conducerea unui stat de către o singură persoană, după lege, pe cind despotismul este conduceră unui stat de către o singură persoană după bunul său plac. Dacă depășim problema diferenței dintre monarhia legală și republică, atunci trebuie să spunem că orice conduceră legitimă este un act de creație și menajare a echilibrelor-sociale, politice, economice, istorice, pe cind despotismul (mai corect spus, astăzi: totalitarismul), ca și anarhia înseamnă neglijarea totală a principiilor de echilibru și aplicarea asupra națiunii și statului a unor forțe unice, eventual și unei multitudini haotice de forțe, a unei presiuni reciproce necorelate.

Alegerea unui jurid, constituirea unui parlament, separarea puterilor în stat, libera concurență, libertatea de expresie, pluripartidismul și guvernarea alternantă nu sunt decât modalități de creare a unui maximum de sens ca energie sociale și politice să își afle echilibrarea. Fizic, absența forțelor aplicate unui sistem, sau echilibrarea lor dă rezultate exterioare semnificative, oricără de întâmplătoare sau capricioasă ar fi aceasta. Într-un sistem social este necesar să existe tendințe puternice, nedestructive însă, prin simplul fapt de a avea, simultan, atât perspectiva de evoluție, cât și echilibrarea continuă. În viața internațională, în relațiile forțelor politice interne, în raporturile dintre grupurile sociale și dintre clase, între principalele companii de producție sau comerț, ca și între principalele formațiuni financiare, statul trebuie să creeze un echilibru. Guvernarea înseamnă cultivarea, în cadrul unei națiuni, a celui mai avantajos sistem de echilibre sociale, teoretico-didactic, politice, productive, ori privind fluxurile de capital, de forță de muncă și de competență. A guverna prin dezechilibrare înseamnă a favoriza o componentă a raportului de forțe, generând astfel cele mai nocive efecte și cele mai debordante perspective pentru stat, pentru națiune, pentru sistem și regim.

PUNCTE DE VEDERE

declanșeză numai atunci când echilibrele se rup. În condiții de echilibru are loc evoluția socio-politică. Revoluția este încercarea de eorijare a unui dezechilibru istoric major, crearea, deci, a echilibrului, pe un fond anterior dominat de o gravă prevalență a unor din componentele sistemului asupra celorlalte.

Revoluția americană a creat Statele Unite, ca expresie a echilibrelor - inițial, foarte parțiale și imperfekte - din sănul societății americane, rupând cu istoria unui dezechilibru care a constat din prevalența unei forțe externe (dominația britanică) asupra unei națiuni noi, deținătoarea unor mari perspective de evoluție. Revoluția franceză, împreună cu toate evenimentele care au urmat a creat un nou echilibru între nobilime, burghezie și popor - aceasta la capătul unor extrem de grave oscilații, crimi și zguduirii. Revoluția franceză a mai creat un echilibru pe care revoluția

americană nu a trebuit să îl consideră, pentru că el era deja proprie acelui național, și anume, echilibrul cetățean-astă. Revoluția rusă a fost, de fapt, o revoluție avaristă - dezechilibru privilegiat-popor a fost înlocuit cu acela partid-ființă umană. Acest dezechilibru a devenit apoi tipic pentru toate statele comuniste.

Revoluția română - și întregă revoluție a Estului european - fără a fi propriu-zisă revoluție, se desfășoară, asemenea revoluției americane în planul pur politico-social. Această revoluție română, izbucnită pe un fond de total dezechilibru social, între cei cărora li se aplică legea comunistă și cei care se situează, ca interese, deasupra oricarei constrângări legale este mai curând o prerrevoluție - adeverăta revoluție urmând să aibă loc; pentru perioada, deja trecută, nu se poate constata modificarea statutului existențial al omului și nici realizarea echilibrului social, ci faptul că un anumit dezechilibru socio-politic trece în altul. Atunci când spunem că adeverăta revoluție în România abia urmează să aibă loc nu avem în vedere măsuri violente și nici măcar bruște ale autoritații politice și administrative, ci instaurarea unui nou regim de conștiință a societății, propriu oricărei instalări a unui autentic echilibru social: intransigență în sfera valorilor existenției publice, radicalismul evaluărilor pozițiilor politice, evaluării nivelurilor morale ale forțelor în acțiune, radicalismul atribuirii pozițiilor într-o ierarhie

politică a meritelor în faza națională.

In acest moment, România este marcata de agravarea dezbalanțelor socio-economice și politice, în cui mai pronedă grad din întregă istorie românească. Lista dezechilibrelor, chiar și celor mai importante unele dezgradantă și dispersă de lungă dezechilibru între averi și săracie, între biroueră și populația productivă, între inactivi și activi, între cei care trăiesc din muncă și cei care, fără a fi capitalisti, parazitează capitalurile acumulate de statul comunism, dezechilibre între sindicat și partide, între partidele afilate în momentul dejinerii puterii și celelalte, între cei care ar trebui să dețină dreptul de exprimare publică și cei care îl dețin efectiv, dezechilibru evident între puterile statului - lista rămânând deschisă. Așa cum pe piețele financiare, moneda proastă alungă moneda bună dacă și una și alta sunt lăsată să circule, tot astfel - în sfera valorilor social-politice - non-valoarea, neexclusă în chip activ, alungă inevitabil valoarea.

În baza dezechilibrelor care marchează societatea românească de astăzi nu există nici cea mai mică sănătate, fără nici un element nou injectat în această societate, să apară fie și cea mai mică urmă de redresare. Acest element nu poate fi decât voința de creare a unui nou echilibru social, economic și politic - împlinirea sensului mișcării care a condus la eliminarea istorică a sistemului comunism, transformare în revoluție a unei pre-revoluții.

Tudor Gheorghe Rostind sufletul unui neam

Prof.univ.dr. Ion Dodu BĂLAN

Prință atât de urlete, tipete, zgâiere, râcne, ionică sălbatică și chioce cu forță de mulți decibeli, pe care, în mod normal, nu le suportă decât urechile junglei, printre mormâșările, chipurile moderne, sau războile reșorice ale altor interpréti de căntece și poezii și vorbitori la radio și TV cu „gută de păie”, ră se mai poate auzi vocea curată, sinceră și delicată a sufletului românesc. Ne-având, ca o furătură dezlănțuită, gânduri și sensibilități străine de firea și de structura noastră etnopsihologică. Nu ne trece prin minte, Doamne ferice, să excludeam din calea programului în artă impactul cu valorile altor culturi, care nu poate fi decât benefici pentru creația națională.

În toată evoluția ei, cultura, spiritualitatea românească, s-a anotătat deschis schimbului de valori, lăudând la cultura universală și dându-i acesteia axemenea valorii, cu disperanță și spirit critic elevat. Dar, ori de câte ori împrumutul a devenit imitație slăgădoare, otava, fără selecție și în dispreț față de cultura națională, contactele acesteia nu sunt înfractoase și nu au înstrăinat de noi însine, de identitatea proprie. Sprite luminoase, atente la destinul sufletului românesc, s-au rezisat însă, și au lăsat astăzi termă făță de împresionaturile și imitațiile

Cozorici, Elvira Godeanu, Silvia Popovici sau de admirabilită Radu Beligan, Leopoldina Bălănuță, Lucia Mureșan, Adela Mărculescu, Erzabeth Adam, Silviu Stănculescu, Virgil Ogășeanu, Carmen Stănescu, Mitică Popescu, Dorel Vișan, Ion Caramitru, Ion Besoiu? Dar ei au tot mai puține ocazii de a-și etala talentul de recitatori. Mijloacele audio vizuale acordă tot mai puțin spațiu unor astfel de manifestări culturale.

Obreșă pare a face Tudor Gheorghe!

Ca o contrapondere la aspectele negative ce se manifestă vreau să amintesc de această direcție și să evoc aici, puternica personalitate a unui artist, a unui aed modern, cu toate conotațiile pozitive pe care termenul le conține : Tudor Gheorghe.

Am zis, aed, adică poet inspirat și nu simplu rapsod - recitator. Dacă aedul, în vechea Grecie, cânta acompaniat de liră faptele zeilor și ale eroilor, Tudor Gheorghe mărturisește lumii faptele de vitejie, dorurile și amarurile, învăluite-n nostalgia și melancolii fără leac, ale poporului român. Repertoriul ales de el echivalează cu o judecată de valoare cu privire la etnopsihologia românului, iar felul original în care îl interpretează îl impune ca un artist național în toată puterea cuvântului. Oricine l-a auzit, mărturisind în căntec o poezie, în ochii lui ard lumini miraculoase de dincolo de zare, din lumea muzelor. El descriează sensuri și mesaje sufletești acolo unde inteligența criticiilor de meserie nu mai poate pătrunde.

personalități pe ceea ce au creat mulțimile, din generație în generație, vreme de secole.

Tudor Gheorghe nu este numai un artist complex și complet, ci și un excelent lector al adâncurilor din universul poeziei. Când interpretează căntând o poezie, în ochii lui ard lumini miraculoase de dincolo de zare, din lumea muzelor. El descriează sensuri și mesaje sufletești acolo unde inteligența criticiilor de meserie nu mai poate pătrunde.

Fiindcă blamam la începutul artisticului apariții excesiv de zgâieroase în interpretarea muzicii și a poeziei, trebuie să precizez că

strigătul frecvent în arsenalul interpretativ al lui Tudor Gheorghe nu pare a fi numai expresia unor organe anatomici, ci freamătușul unui suflet răscoltit de doruri și nobile patimi. Un strigăt neașteptat în curgerea lină a versurilor și a melodiei are ceva din neliniștea metafizică a poetilor profeti.

Dispunând de asemenea posibilități de a se rosti și prin tăcerile estetice, el nu trebuie redus la tăcerile de către administratorii mijloacelor de difuzare a culturii, pentru că el știe, ea puțini alii, să ne mărturisească lumii, să rostească sufletul unui neam.

